

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

XI. ÉVFOLYAM 9. SZÁM • 2018. SZEPTEMBER • ÁRA: 200 FT

„Azt kell hirdetni,
hogy milyen szép
hinni Jézusban, mert Ő
»az igazság és az élet«.”

(Ferenc pápa)

Már/Még csak tíz év

10 éves havilapunk, a Martinus

2-3. oldal

**A hitoktatás jövője –
jövő a hitoktatásban**

Beszélgetés Püspök atyával

4-5. oldal

Keleti Egyházak

Az Orosz Ortodox Egyház

11. oldal

Már/Még csak tíz év

Tíz év milyen hosszú idő! Az emberi életben ilyenkor befejezzük az alsó tagozatot és felsősök leszünk. Igazi nagyfiúk és nagylányok, akik szinte már teljesen felnőttek gondolják magukat, s akiknek egyre kevésbé lehet megmondani, hogy mit csináljanak. Elkezd alakulni az öntudat, az akarat, de a felelősségtudat is.

Martinusunk tíz éves lett. Jelentős dátum ez, még ha nem is nagy ünneplést tartva, de egy kicsit megállva emlékezünk meg róla. Még elevenen él emlékeimben, ahogyan az első lapszámnak ketten álltunk neki Teklits Tamással. Elképzeléseink és ötleteink jócskán voltak, fogalmunk már kevésbé, hogy hogyan akarjuk az egészet megvalósítani. Kezdetleges eszközeinkkel logót terveztünk, képet szerkesztettünk, összeraktuk az oldalakat, sok-sok embert felkérve, amíg végre találtunk olyanokat, akik ahhoz is hozzájárultak, hogy a nevük ott szerepeljen írásuk alatt. Hirdettünk pályázatot, szerepelt rejtvény is az újságban, de szerveztünk zárandoklatokat is. Időközben pedig létrejött a Martinus Kiadó, amely profi módon vette kezébe az újsággal járó teendőket. A kinézet és a méret változott, aztán visszaváltozott, a logó maradt, s aztán a szerkesztőbizottság tagjai is cserélődtek. Az elkötelezettség és a lelkesedés maradt azok részéről, akik hónapról hónapra elkészítik és olvassák az újságot.

Hogy van-e létjogosultsága ma a katolikus sajtónak, talán nehéz kérdésnek tűnik. Hozhatjuk az indokokat a nemleges

Havilapunk postázásra várva... • 2009. március 3.

válasz mellett: nincs igény a pozitív hírekre, ma már alig olvasnak újságot, vagy éppen hogy nem szánnak az emberek pénzt erre. Bár a lap példányszáma az elmúlt időszakban jelentősen csökkent, a Martinusnak továbbra is fontos szerepe van abban a misszióban, amely azok felé irányul, akiknek nincs lehetőségük bekapcsolódni az online világba vagy éppen szívesebben veszik a megfogható vagy akár megszagolható kiadványokat. Idősek, betegek, vagy akik eltesznek egy-egy írást, amely tetszett nekik, mind a Martinus olvasói közé tartoznak. S bár lehet, hogy üzleti szempontból valóban nem érne meg a lap fenntartása, a lélek szempontjai teljesen mást mondanak.

Tíz év után a lap megint a megújulás felé halad. Azonban a szerkesztőség bármilyen nagyszerű dolgot kitalálhat, ha önök, az olvasók nem tartanak ki e régi barát mellett, akkor az egész mit sem fog érni. Bármennyire is változnak az idők, bármilyen gyors és izgalmas módon lehet információkhoz jutni, kérem, ne engedjék el a Martinus kezét! Engedjék meg e nagyszerű csapatnak, hogy továbbra is megajándékozza önöket egyházmegyénk híreivel! Vigyék el minél többeknek, hogy lapunk igazi értéket vihessen minél többek életébe! Boldog születésnapot, Martinus!

Dr. Kürnyek Róbert

Szerkesztőségi megbeszélés • 2008. szeptember 15.

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Megbízott főszerkesztő: Déri Péter • **Szerkesztők:** H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Nyomdai ötletek Kft. • **Felelős vezető:** Jankovics Zoltán • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó • **Felelős kiadó:** a kiadó igazgatója • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

Bemutatkozik a Martinus (Zalaegerszeg) • 2009. február 15.

Martinus-Est (Szombathely) • 2009. március 11.

Családi Juniális (Szentpéterfa) • 2009. június 6.

Szerkesztőségi megbeszélés • 2009. augusztus 8.

Martinus-Est (Jánosháza) • 2010. február 24.

Martinus Zarándoklat (Bodajk) • 2010. október 16.

Martinus Zarándoklat (Budapest) • 2013. szeptember 28.

Brenner János boldoggá avatása • 2018. május 1.

A hitoktatás jövője – jövő a hitoktatásban

Dr. Székely János megyéspüspök 2011-ben megjelent, a 9. osztályos tanulóknak szánt *Bibliaismeret* című hittankönyvében úgy fogalmaz: „Ha az ember csak önmagára épít, csak a maga erejére és értelmére, akkor az élete szűkös, beteljesületlen marad, [...] az életünk megtelik keserőséggel. Ha az ember képes megnyitni a lelkét és az életét a Teremtő felé, akkor a szíve tágas lesz, mint a tenger.” Ebben pedig nagy szerepe van azoknak a munkatársaknak, akik nap mint nap találkoznak a fiatalokkal, akár hitoktatás, akár lelki óra keretében, de ugyanolyan fontos minden pedagógus kolléga, aki személyiségén keresztül hat jó irányban a fiatalokra. A megyésfőpásztort a hitoktatás jelenéről és jövőjéről is kérdezem.

Püspök atya! 2017-ben került a Szombathelyi Egyházmegyébe. Mennyire sikerült megismernie a hitoktatás helyzetét egyházmegyénkben? Milyen erősségeket lát, és mely területeken kell erősíteniük?

Az egyházmegyében 56 főállású hitoktató, 34 óraadó és 72 pap vagy szerzetes végzi a gyerekek hitoktatását. Összesen 10.482 gyerek jár fakultatív hittanórákra és 12.371 a kötelezően választható hit- és erkölcsstanórákra (a fakultatív hittanosok szinte mind egyben hit- és erkölcsstanosok is). Főként falvakban az iskolás gyerekek gyakran 100%-a hittanos. Városokban ez az arány kisebb, és a felső tagozatos hittanosok száma is jóval alacsonyabb, mint az alsósoké.

Ezek a statisztikai adatok szépek, akár megnyugtatónak is tűnhetnek. Azonban sajnós az is igaz, hogy a bérálás után a gyerekek nagy többsége nem jár többet szentmisére, semmiféle kapcsolatot nem ápol a hittel.

Örölnék annak, ha a hitoktatók nem a tananyag részleteire koncentrálnának, hanem a legalapvetőbb kérdésekre (Létezik-e Isten? Miért fontos egyáltalán a hit kérdésével foglalkozni? Ha Isten jó, honnan van a világban annyi rossz? Miért pont keresztény legyek, és ne buddhista, vagy más vallású? Honnan tudjuk, hogy Jézus valóban több volt, mint egyszerű ember? Az erkölcsi parancsok nem tesznek rabbá, boldogtalanná? Hogyan magyarázhatóak az egyház bűnei a múltban és a jelenben? Honnan tudjuk, hogy van folytatás a halál után?) A mai gyerekekben a hit legalapvetőbb kérdései merülnek fel. Ezért nem helyes, ha ehhez képest lényegtelen részletekkel foglalkozunk, az ő kérdéseiket pedig nem válaszoljuk meg soha igazán.

Nagyon örölnék, ha minden bérálási felkészítés része lenne egy legalább 3 napos lelkigyakorlat, ahol a gyerekek élményszerű módon átélhetnék Isten közelségét, a közösség erejét.

Nemrég látott napvilágot az a pontrendszer, amelyet a 2018-2019-es tanévtől vezetnek be. Mi a célja a rendszernek, miért volt rá szükség? Hogyan zajlott ennek a tervnek a kidolgozása? Hogyan fogadták a hitoktatók?

Ahogy a tanárok-tanítók esetében ez már évek óta működik, úgy a hitoktatóknál is már igen sok egyházmegye (pl. Szeged-Csanád; Debrecen-Nyíregyháza; Pécs) bevezetett egy továbbképzési pontrendszert. Ennek kettős célja van. Egyrészt szeretnénk nagyobb szabadságot adni abban, hogy minden hitoktató kiválassza a számára fontosnak tűnő, szimpatikus, hasznosnak látszó továbbképzéseket. Másrészt szerettük volna erősíteni a továbbképzés szükségességét, fontosságát, különösen is az óralátogatást és a pedagógiai, informatikai képzést. Úgy gondolom, hogy óriási felelősség és lehetőség fiataloknak Istenről, hitről, szeretetről beszélni. Mindent meg kell tennünk, hogy a lehető legfelkészültebb módon végezhessük ezt az apostoli küldetést.

Elindult nemrég egy mentorképzés is egyházmegyénkben, amelyről olvashattak már a Martinus havilapban a hívek. Hogyan folytatódik ez a képzés az idei tanévben?

A mentorképzés utolsó éve következik. A mentorok ebben a tanévben már gyakorlatban is fognak hittanórákat látogatni, hitoktatókat segíteni. A jövő évtől pedig kb. 10-12 mentor fogja hosszú távon segíteni a hitoktatók munkáját.

Az Ön hittankönyvéhez diafilmsorozat is készült. Mit gondol, mennyire kell változnia a tananyagot feldolgozó könyveknek, hogy a mai kor gyermekeinek is érdekesek legyenek? Hogyan segíti az egyházmegye a hitoktatókat abban, hogy könnyebben tudjanak a diákokhoz szólni?

A hittankönyv mindig csak egy kiindulási pont. A hitoktatónak sokszor kell tudnia teljesen elszakadni a tananyagától, hogy a gyerekek kérdéseire válaszoljon. Ez mindennél fontosabb.

A tankönyv anyagát ki kell egészíteni történetekkel, rejtvenyekkel, esetleg játékokkal, énekekkel, vetélkedővel, képekkel, kisfilmekkel. Nagyon nagy szükség volna arra, hogy ilyen segédeszközök nagy mennyiségben álljanak a hitoktatók rendelkezésére. Ezen a téren még nagyon sok tennivalója lenne az egyházmegyei hitoktatási bizottságnak.

Mennyire fogadják el a nem egyházi fenntartású intézmények az egyházmegye hitoktatóinak munkáját?

Ez intézményenként nagyon változó. Függ az intézmény vezetőitől és tanáraitól, függ a hitoktató személyiségétől, a település mentalitásától. Többnyire a kapcsolat jó az iskolák és a hitoktatók között. Van azonban néhány hely, ahol igazi tantermet sem biztosít az iskola, ahol gyakran viszik el a gyerekeket hittanóráról mindenfajta ürüggyel, ahol éreztetik a

hitoktatóval, hogy egy megtűrt személy az intézményben.

Miért mondhatjuk, hogy a jövő a hitoktatásban van? Hogyan buzdítaná a szülőket, hogy válasszák bátran az iskolai keretek közötti hitoktatást az erkölcsstannal szemben?

Az hogy egy gyerek boldog lesz-e, az nem azon múlik, hogy mennyi pénze lesz, mennyi sikert tud majd elérni. Sokkal inkább azon, hogy fogja-e tudni szeretni a házastársát, a gyermekeit, hogy tud-e nagylelkű lenni, látja-e majd értelmét az életének, át tudja-e élni, hogy Isten betölti a szívét. Az emberi szívet egészen csak az Isten tudja betölteni.

A szülő a legnagyobb jót teszi a gyermekével, ha ehhez az éltető forráshoz, a Teremtőhöz odavezeti a gyermekét. A gyermek legfőbb nevelője az Isten. Nagyon sok mindent, amit a szülő soha nem fog tudni elérni a gyermek szívében, azt az Isten elvégzi, megteszi.

Amikor én gyerek voltam, Budapesten alig volt iskolai hittan. Templomokban, plébániákon lehetett hittanra járni. A szüleim nagyon figyeltek arra, hogy a lehető legjobb hittan-csoportokba kerüljünk bele. Számomra a hittan élmény volt. Egy érdekes, csodálatos világ nyílt meg ott a számomra. Kérem a kedves szülőket, hogy ne zárják el a gyermekeiket ettől a csodálatos lehetőségtől, amely talán az egész életükre nagy és pozitív hatással lesz.

H. Pezenhófer Brigitta

XI. Kelemen pápa imája

Uram, hiszek benned – növeld a hitemet; bízom benned – erősítsd meg bizalmamat; szeretlek – add, hogy egyre jobban szeresselek; bánom bűneimet – erősítsd bánatomat.

Imádlak téged, életem teremtője, sóvárgok utánad, legvégső célom; dicsérlek téged, szüntelen segítőm; szólítalak, szerető védelmezőm.

Vezess bölcsességeddel, fenyíts meg igazságosságodban; vigasztalj meg irgalmasságodban, védelmezz erőddel.

Felajánlom neked, Uram, gondolataimat – rád irányuljanak; szavaimat – terólad szóljanak; tetteimet – tükrözzék irántad való szeretetemet; szenvedéseimet – viseljem őket a te nagyobb dicsőségedre.

Azt akarom, amit te akarsz, azért, mert te akarsz, úgy, ahogy te akarsz, addig, ameddig te akarsz.

Uram, világosítsd meg értelmemet, erősítsd meg akaratomat, tisztítsd meg szívemet, tegyél szentté engem.

Segíts megbánni múltbeli bűneimet, és ellenállni a jövőbeni kísértéseknek; segíts emberi gyengeségeim fölé emelkedni, és megerősödni kereszténységemben.

Add, hogy szeretni tudjalak, én Uram, én Istenem, és hogy annak lássam magam, ami valójában vagyok: zarán-

dok ebben a világban, keresztény, akinek tisztelnie és szeretnie kell azokat, akikkel kapcsolatba kerül, akikért felelősséget visel, barátaimat és ellenségeimet egyaránt.

Segíts, hogy szelídséggel úrrá legyek a dühön, nagylelkűséggel a kapzsiságon, lelkesedéssel a kedvetlenségen. Segíts, hogy magamról elfeledkezzem, és kinyújtsam a kezem mások felé.

Tégy körültekintővé a tervezésben, bátorrá a kockázatvállalásban. Tégy türelmessé a szenvedésben, szerénnyé a jószágban.

Tégy figyelmessé az imában, mértéktartóvá az evésben-ivásban, szorgalmassá a munkában, kitartóvá a jó szándékban.

Legyen tiszta a lelkiismeretem, a magaviseletem hibátlan, a beszédem feddhetetlen, az életem rendezett. Segíts észrevenni gyengeségeimet. Add, hogy megbecsüljem irántam való szeretetedet, megtartsam törvényeidet, és végül eljussak az üdvösségre.

Taníts meg rá, hogy ez a világ elmúlik, hogy a valódi jövőm a mennyország boldogsága, hogy földi életünk nem sokáig, az eljövendő élet pedig örökké tart.

Segíts, hogy az ítélettől való illő félelemmel, de a jószágba vetett nagy bizalommal készüljek a halálra. Vezess biztosan át a halálon a menny végtelen örömébe.

Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

RÖVID HÍREK

Július 13-án került sor az új zirci apát megválasztására. A Zirci Ciszterci Apátság szerzetesközössége Bérczi L. Bernát eddigi kormányzóperjel atyát megválasztotta a monostor apátjának, aki a megerősítést ugyanazon napon megkapta a választást elnöklő Mauro Giuseppe Lepori generális apáttól. Az új apát benedikálására szeptember 15-én kerül sor.

Augusztus 5-én írta alá a pápa a chilei püspökhöz intézett kézzel írt levelét, melyben hangsúlyozza, a helyi püspöki konferencia által hozott intézkedések döntő módon segítik, hogy útját állják a visszaéléseknek, továbbá dicsőően szól a chilei főpásztorok egységéről a rájuk bízottak vezetésében.

Augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepe névezte ki Ferenc pápa Edgar Peña Parra érseket, Telepte címzetes püspökét, eddigi mozambiki apostoli nunciust a vatikáni Államtitkárság Általános Ügyek részlegének helyettes vezetőjévé. Elődjét, Giovanni Angelo Becciu érseket a Szentatya május 26-án nevezte ki a Szentek Ügyeinek Kongregációja prefektusává, mivel Angelo Amato bíboros, a kongregáció addigi prefektusa június 8-án betöltötte 80. életévét.

Augusztus 11-12-én ismét fiatalok jelenlététől volt hangos és színes az örök város. Szombaton este Ferenc pápával találkoztak a Circus Maximusban, vasárnap délelőtt szentmisén vettek részt a Szent Péter téren, majd délben együtt imádkozták az Úrangyalát a Szentatyával. Az októberi ifjúsági püspöki szinódusra való lelki készüllet jegyében az olasz egyházmegegyék fiataljai találkoztak Rómában a pápával.

Pál József Csaba kanonokot, a hegyvidéki főesperesség elöljáróját, a resicabányai Havas Boldogasszony-templom plébánosát május 16-án nevezte ki Ferenc pápa a Temesvári Egyházmegye megyéspüspökévé. Püspökké szentelésére és beiktatására augusztus 6-án került sor a temesvári székesegyházban.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF

A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

Nem elég kerülni a rosszat, hanem a jót kell tenni!

A rossz elutasítása azt jelenti, hogy nemet mondunk a kísértésekre, a bűnre, a sátánra. Konkrétabban azt jelenti, hogy nemet mondunk a halál kultúrájára, amely a valós világtól egy hamis boldogság felé történő menekülésben nyilvánul meg, ami hazugságban, csalásban, igazságtalanságban, a másik megvetésében fejeződik ki. Mindezekre nemet mondunk. Az új élet, melyet a keresztségben kaptunk, és amelynek a Lélek a forrása, elutasítja a megosztás és viszály érzelmei által uralt viselkedést. Pál apostol ezért buzdít arra, hogy távolítsunk el szívünkől „minden keserűséget, indulatot, haragot, veszekedést és rágalmazást, minden gonosszággal együtt” (Ef 4,31). Így mondja Pál. Ez a hat rossz vagy bűnös tulajdonság, mely megzavarja a Szentlélek örömét, megmérgezi a szívet, s Isten elleni és felebarát elleni átkozódáshoz vezet.

De ahhoz, hogy jó keresztények legyünk, nem elég nem tenni a rosszat, hanem a jót kell választani, a jót kell tenni. Ezért folytatja így Szent Pál: „Inkább legyetek egymás iránt jóindulatúak, könyörületesek, és bocsássatok meg egymásnak, amint Isten is megbocsátott nektek Krisztusban” (Ef 4,32). Hányszor lehet hallani egyesektől: „Én nem teszek rosszat senkinek.” És azt hiszik, hogy ettől már szentek. Értem, de vajon a jót megteszed-e? Hányan vannak, akik nem tesznek rosszat, de jót sem, hanem közönyben, nemtörődömségben, langymelegben csordogál életük. Ez a magatartás ellentétes az evangéliummal, és ellentétes a ti fiatal voltotokkal is, hiszen ti természeteteknél fogva dinamikusak, szenvedélyesek és bátrak vagytok. Jegyezzétek meg ezt! Ha megjegyzeztétek, akkor ismételjük meg együtt: „Jó dolog nem tenni rosszat, de rossz dolog nem tenni a jót!” Ez Szent Alberto Hurtado mondása volt.

Ma arra biztatlak benneteket, hogy legyetek főszereplők a jóban! Főszereplők a jóban! Ne gondoljátok, hogy minden rendben van veletek, ha nem tesztek rosszat! Mindenki bűnös annak a jónak tekintetében, amelyet megtehetett volna, de nem tett meg. Nem elég nem gyűlölni, hanem meg kell bocsátani; nem elég nem neheztelni, hanem imádkozni kell ellenségeinkért; nem elég, ha nem keltünk megoszlást, hanem békét kell vinnünk oda, ahol nincs; nem elég nem mondani rosszat másokról, hanem félbe kell szakítanunk azt, aki rosszat mond valakiről: megállítani a pletykafészket: ezt jelenti jót tenni. Ha nem szállunk szembe a rosszal, azzal hallgatólagosan tápláljuk azt. Közbe kell avatkoznunk, ahol terjed a rossz; mert a rossz ott terjed, ahol nincsenek merész fiatalok, olyanok, akik előlépnek a jóval, akik „szeretetlenben járnak” (vö. Ef 5,2), Szent Pál figyelmeztetése szerint.

Ferenc pápa

Ne szalasszunk el egy alkalmat sem,
amikor Isten lehetőséget ad a jóra.
Ne vesztegessétek az időt, tegyetek nagyon
sok jót, ezt nem bánjátok meg sohasem.
(Bosco Szent János)

Sede vacante, azaz a pápai szék megüresedése

Széküresedésnek nevezzük azt az időszakot, amikor a pápai hivatal betöltetlen, ami általában a pápa halálával szokott bekövetkezni, de az egyház jog mindig ismert más lehetőséget is, a pápa hivataláról való lemondását. Az Isten szolgálata egy életre szóló hivatás, ami a pápára hangsúlyozottan érvényes, de az ún. kormányzati hatalom aktív gyakorlása nem meríti ki a szolgálat teljességét. XVI. Benedek pápa is erről beszélt a 2013. február 27-én megtartott általános kihallgatáson, ahol lemondott a hivataláról.

Benedek pápa kifejtette, hogy a pápaságról nem lehet tulajdonképpen lemondani, legfeljebb az aktív kormányzati hatalomról és joghatóságról, mert a péteri szolgálat szerves részét jelentő imádságról nem lehet lemondani. Ezt jelképezi, hogy megtartotta fehér reverendáját, nevét és az emeritus/nyugalmazott pápa nevet viseli. Mindezek mellett érvényes volt a hivataláról való lemondása, hiszen szabadon tette meg, mindenféle kényszertől mentesen, értelmé használatának birtokában a bíborosok nagy száma előtt.

A történelemből tudunk más pápák lemondásairól is. 1294-ben V. Celesztin mondott még le a trónjáról, akit két évi széküresedés után választottak meg, de egyszerre a nápolyi király befolyása alá került és belátva alkalmatlanságát, lemondott. Az első századokból tudunk még pápaságról való lemondásról, de azok azért voltak, mert Szent I. Kelemen és Szent Pontianust a császár száműzte, és a lemondással akarták lehetővé tenni az új pápa megválasztását, és ezáltal az Egyház további fejlődését. A több pápaság időszakában való lemondások megint csak nem tekinthetők érvényes lemondásoknak, mert kérdéses volt a lemondó szabad akarta.

A történelem arra is szolgált nem egy példával már, hogy a pápa fogságba került, elhurcolták vagy száműzték. Ahogy fent is említettem, volt, hogy ilyenkor az érintett pápa lemondott. Még XII. Piusz pápa is a II. világháború idején megfogalmazott egy ilyen lemondó nyilatkozatot arra az esetre, ha a Rómát megszálló németek elhurcolnák.

Napjainkban egyedüli reális veszélynek csak az látszik, hogy a pápát hivatala ellátásában egyedül csak az egészségi állapota tudja megakadályozni. Boldog VI. Pátról és Szent II. János Pál pápákról tudjuk, hogy a biztonság kedvéért előkészítettek egy lemondó levelet arra az esetre, ha „gyógyíthatatlannak tartott és hosszantartó” betegség vagy „súlyos és tartós akadályoztatás” meggátolná őket az „apostoli szolgálat funkcióinak elégséges ellátásában.” A lemondáshoz előírt feltételek beálltát a Bíborosi Kollégium dékánjának, valamint a kuriális bíborosoknak és a római bíboros helynöknek kellett volna megállapítania.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

Az egyházi rend: szentelési akadályok

Az egyházi rend szentsége felvételével kapcsolatban vannak ún. szabálytalanságok és más akadályok. Szabálytalanság miatt nem részesülhet a szentelésben, aki elmebetegségben vagy más súlyos pszichés betegségben szenved; aki hitellenes cselekedetet, megnyilvánulást tett; aki házasságát akart felbontani vagy szerzetesként (újabb) házasságot akart kötni, akár csak polgárilag is. Szabálytalanságnak számít továbbá a szándékos emberölés, vagy sikeres magzattelhajtás, illetve az abban való közreműködés; önmaga vagy más súlyos és szándékos megcsonkítása, vagy öngyilkosságot megkísérlése; végül pedig aki püspöknek vagy áldozópapoknak fenntartott cselekményt végzett anélkül, hogy fel lett volna szentelve. Ilyen, ha valaki világiként beül gyóntatni a gyóntatószékbe, esket vagy miséznek – amint erre már volt néhány példa a történelemben... Ezek a szabálytalanságok örökösök, vagyis az illetőt általában véglegesen eltiltják attól, hogy az egyházi rend szentségében részesüljön. Előfordulhat azonban, hogy egy konkrét szabálytalanság alól a Szent-szék, vagy bizonyos esetekben a püspök felmentést ad.

A szabálytalanságokkal szemben az akadályok idővel megszűnhetnek. Ide tartozik a házasság felbontása, akik – hacsak nem állandó diakónussá szentelik őket – nem részesülhetnek az egyházi rend szentségében. Bizonyos világi hivatalokat vagy vagyonezelést (üzleti tevékenységet, kereskedést) sem láthat el a szentelendő. Végül az újonnan megkereszteltet (ún. neofitát) sem szabad az egyházi rend szentségében részesíteni, hiszen hitében még meg kell erősödnie. Ha ezek az akadályok megszűnnek, lehetséges a szentelés.

Az Egyházi Törvénykönyv szerint ha valaki szabálytalanságról vagy akadályról tud egy szentelendővel kapcsolatban, az jeleznie kell a püspöknek vagy a plébánosnak.

Ipacs Bence

Búcsúi szentmise

▲ Július 29-én ünnepi szentmisét mutatott be Nagykutason Dorfinger Gábor atya, aki korábban a település lelkipásztora volt. A szentmisét követően Gyöngyös Balázs plébános köszöntötte fel Gábor atyát 80. születésnapja alkalmából.

▼ Augusztus 12-étől utca is viseli Boldog Brenner János nevét Gasztonyban. Az emlékoszlopot, az utcanévtáblát és az utcát, a jelenlévő hívek imádságaival kísérve dr. Székely János megyéspüspök áldotta meg.

Boldog Brenner János utca

Csehimindszenti hívek zarándoklata

▲ A hagyományoknak megfelelően augusztus első szombatján – augusztus 4-én – a csehimindszenti plébánia hívei Déri Péter esperesplébános vezetésével zarándoklaton vettek részt. Az idei esztendőben Csatkán és Zircen jártak.

▼ Szűz Máriát, mint Nagyboldogasszonyt ünnepelték a novai hívek augusztus 12-én. Dr. Székely János megyéspüspök mutatott be szentmisét az ünnepen, amelyen a templom építésének 240 éves évfordulójáról is megemlékeztek a megjelentek.

Szűz Máriához fohászkodtak

KALÁSZ tábor

Július 30-tól augusztus 3-ig 18 általános iskolás gyermek táborozott és ismerkedett a Hunyadiak történetével Szombathelyen a Katolikus Asszonyok, Lányok Szövetsége szombathelyi csoportja szervezésében.

Háló tábor

Július 30. és augusztus 5. között Vépen rendezte meg nyári táborát a Háló, egy, a Katolikus Egyházhöz kötődő civil kezdeményezés. Az idén a Teremtésvédelem állt a tábor témájának középpontjában.

Családtábor

Július 31. és augusztus 4. között rendezte meg a Szombathelyi Egyházmegye Családtáborát Győrben. A tábor ideje alatt a felnőtteket tanulásos előadások, a gyermekeket szórakoztató programok várták.

PROGRAMAJÁNLÓ

szeptember 16. (vasárnap) 17.00 óra Templommegáldás (Zalacséb) • **szeptember 21. (péntek)** Karitász ház átadása (Egyházashetye) • **szeptember 26. (szerda) 19.00 óra** Idők jelei előadássorozat – Dr. Székely János megyéspüspök: Cigánypasztoráció (Szombathely, Püspöki Palota Díszterme) • **szeptember 28. (péntek) 17.00 óra** Kántorok találkozója (Szombathely, Székesegyház) • **szeptember 29. (szombat) 09.00 óra** Sektrestyések továbbképzése (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia); **11.00 óra** Szent István-szobor megáldása (Répcelak); **14.00 óra** Püspöki szentmise (Zalaegerszeg, Szent Rafael Kórház) • **szeptember 30. (vasárnap) 18.00 óra** Templommegáldás (Kám) • **október 8. (hétfő) 09.30 óra** Rekollekció (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **október 13. (szombat)** 24 órás szentségimádás hazánkért (Szombathely, Székesegyház)

Ezüstjubileum

Augusztus 8-án mutatott be hálaadó szentmisét pappá szentelésének 25 éves évfordulója alkalmából Aigner Géza atya Szombathelyen, a Szent Márton-templomban, ahol egykor káplánként, majd később plébánusként szolgált.

A bolygó zsidó

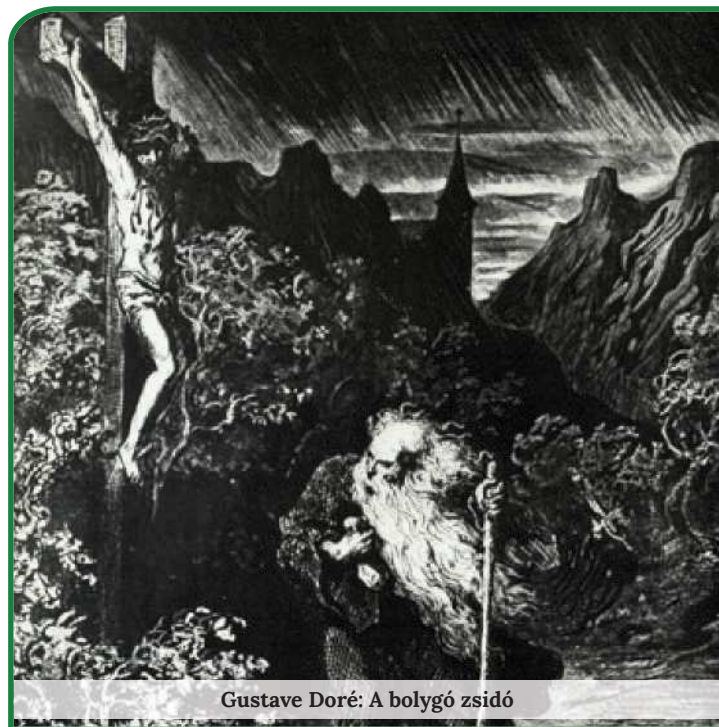
A bolygó zsidó történetével kapcsolatban nem találhatunk konkrét utalást a Bibliában. E különös alak középkori írásokban bukkan fel először, majd századokon át jelen lesz művészeti alkotásokban. Esete, sorsa a Jézus keresztre feszítése előtti órákhoz köthető, az epizód a szenvedéstörténet egyfajta „apokrif leágazása”.

Az egyik változat szerint Kartaphilosnak hívták, és Pilátus ajtónállója volt. Amikor a katonák mellette vezették el a halálra ítélt Jézust, hátra ütötte, és gúnyosan rászólt: „Eredj, Jézus, eredj gyorsan, mit késlekedel?” Az elítélt ránézett, és így válaszolt: „Én megyek, de te várni fogsz rám mindaddig, amíg vissza nem jövök.” A másik változat egy Ahasvérus nevű jeruzsálemi vargáról szól, aki durván elkergette Jézust, amikor a kereszttel a vállán a Golgota felé haladva leroskadt házának küszöbére. Ezért Jézus átokkal sújtotta: ne pihenhessen meg sehol, és addig bolyongjon, amíg ő vissza nem tér.

A történet először 1223-ban Itáliában, egy névtelen cisztercita szerzetesek által írt krónikában szerepelt, majd 1235-ben Angliában, a Saint Albans-i bencés kolostorban működő Roger de Wendover *Flores Historiarum* című munkájában bukkant fel. Az ő krónikáiról tevékenységét folytatta a kolostor másik lakója, a sokoldalú Matthieu Paris, aki illuminátor, festő, szobrász és költő volt egy személyben. 1259-ben *Chronica Maiora* című művében leírta, hogy kolostorukba látogatott egy örmény püspök, és közölte, hogy Kartaphilos Örményföldön tartózkodik, ő is beszélt vele. (A középkorban Örményföldön a Közel-Keletet értették.)

A bolygó zsidó legendája a következő évszázadok során jelentős változáson ment keresztül. Kartaphilost (más változat szerint Johannes Buttadeust) aszkétaéletű, másokon segítő, jámbor, mindig szomorú embernek írták le, aki keresztény hitre tért, felvette a József nevet. Még hozzá az az Ananiás keresztelte meg, aki Pál apostolt is a keresztség szentségében részesítette.

Kevés beszédű emberként írták le, akit senki nem látott nevetni. Kereste a főpapok társaságát, akkor szólalt meg, ha kérdezték. Egy ennek ellentmondó leírás szerint gyakran beszélt az őt tömegesen felkereső zarándokoknak Jézus kínszenvedéséről, és szilárdan hitte, hogy tudatlanságból fakadó vétke egyszer bocsánatot nyer. Amilyen országban járt, annak a nyelvén beszélt. Pénz nem kellett neki, ha valamit mégis elfogadott, rögtön szétosztotta a szegények között. Nem tudta elviselni, ha valaki az Úr nevét káromkodva vette a szájára. Egy esetben így fakadt ki: „Ó te nyomorult ember, ó te hitvány teremtés, ha láttad volna, úgy mint én, mit szenvedett teéretted és valamennyiünkért, inkább kárt tennél

Gustave Doré: A bolygó zsidó

magadban, semhogy az ő nevét ilyen módon megbecstelenítenéd.”

A bolygó zsidó a 16. században Európában is feltűnt. Ezidáig múlt időben emlegettük, pedig ha hiszünk a legendában, ma is köztünk él. Ez úgy lehetséges, hogy ha eléri a századik évét, elgyengül, ájulásba esik, és mikor felébred, újra harminc év körüli férfi, amennyi akkor volt, amikor a hozzá hasonló korú Jézussal találkozott. A vele kapcsolatos egyik legutolsó hír 1948-ból való, a New York-i Public Library (Közkönyvtár) férfi mosdójában látták.

Irodalmi idézetünk rendhagyó abból a szempontból, hogy nem kifejezetten vallásos versről van szó. Arany János *Az örök zsidó* című alkotásának ötletadója a fenti történet, még hozzá az a változat, mely szerint Karthaphilos-Ahasvérus büntetésének az is része, hogy örökké bolyongania kell, nem lehet állandó otthona. Így a bolygó zsidó a világban helyét, lelki békéjét nem lelő, zaklatott, vívódó költő metaforája.

Pihenni már. – Nem, nem lehet:

*Vész és vihar hajt engemet,
Alattam a föld nem szilárd,
Fejem fölött kétélű bárd...
Tovább! tovább!*

*Az út, hová talpam nyomul,
Súlyed, ropog, átvékonyul;
Ónsúllyal a kolossi lég
Elzúzna, ha megállanék...
Tovább! tovább!*

(Arany János: *Az örök zsidó* /1860, részl./)

Szauer Ágoston

Az Orosz Ortodox Egyház

Az orosz православный, vagyis pravoszláv kifejezést – mely igazhitűt, helyesen dicsőítőt jelent – a magyar nyelvben ma is gyakran használják az „ortodox” vagy „görög-keleti” szavak szinonimájaként az orosz államvallás megnevezésére, mely idén ünnepli megalapításának 1030. évfordulóját.

Olga kijevi fejedelemasszony 955-ben, unokája Vlagyimir fejedelem pedig 988-ban keresztelkedett meg bizánci szerzettség szerint.

A tömeges keresztelések által az orosz nép élete csakhamar összeforrt az ortodoxiával. 1035-ben püspököket kaptak Bizánctól, aki néhány év múlva önálló kijevi érseki tartományt szervezett, és felügyeletét kiterjesztette a keleti szlávok által lakott egész területre.

Az orosz egyház keletkezésétől fogva a konstantinápolyi pátriárka joghatósága alá tartozott, így azzal együtt vált el a Római Katolikus Egyháztól az 1054-es szakadás következtében. Központja előbb Kijev, majd 1586-tól Moszkva lett. Egyházi önállóságát 1589-ben szerezte meg, amikor az ortodox világ elfogadta ötödik patriarchátusnak – Róma helyett.

Nagy Péter cár azonban 1721-ben megszüntette a moszkvai patriarchátust, és az orosz egyházat egy civil személy, a főgondnok vezetése alá rendelte.

A cári rendszer bukása után 1917-ben visszaállították, de ugyanettől az időtől kezdve közel 80 év alatt mintegy 300 püspök és 40 ezer pap lett a kommunizmus áldozata a szovjet-rendszer idején...

Az orosz ortodoxok magyarországi jelenléte a 18. század elejére nyúlik vissza, amikor Nagy Péter cár több száz kozákot küldött Tokajba, azzal a feladattal, hogy a híres bortermő vidékről folyamatosan ellássák az cári udvart. Ők építették fel a Magyarország területén álló első orosz ortodox templomot.

A magyarországi orosz ortodox egyházmegye papjai korábbi főpásztoruk társaságában

Kirill, Moszkva és egész Rusz pátriárkája

Majd 1803-tól a Buda(pest) közeli Üröm községbe helyeződött át a magyarországi orosz ortodox misszió központja, ekkorra és itt készült el ugyanis a két évvel korábban elhunyt Alekszandra Pavlovna Romanova nagyhercegnő ortodox sírkápolnája, aki József nádornak, I. Ferenc osztrák császár öccsének volt a felesége.

A II. világháború után 1946-ban az orosz ortodox egyház Magyarországra küldte Nesztor munkácsi püspököt, hogy felmérje a magyarországi ortodoxok helyzetét. Ebből kifolyólag – nyilván politikai nyomásra – az a döntés született, hogy 1949-ben magyarországi ortodox esperességet alapítottak Moszkvából, és azok a magyar ortodox egyházközségek, amelyek addig nem tartoztak más szervezet irányítása alá, az Orosz Ortodox Egyház joghatósága alá kerülnek. Ez az 1949-ben alapított esperesség alakult át 2000-ben egyházmegyévé.

Míg az Orosz Ortodox Egyház élén 2009 óta Kirill pátriárka áll, a magyarországi (orosz) ortodox egyházmegyét az idei évtől a Bécsben élő Anton Jurjevics érsek vezeti. Székesegyházuk a budapesti Petőfi téren található Nagyboldogasszony-templom, melynek külön orosz, illetve magyar nyelvű egyházközsége is van, anyanyelvű papokkal, hiszen az évtizedekkel korábban hazánkba települt oroszok leszármazottai mára részben elmagyarosodtak.

Templomaik és kápolnáik vannak még: a budapesti Lendvay utcában, Ürömben, Miskolcon, Nyíregyházán, Szegeden, Gyöngyösön, Debrecenben és Tokajban, valamint szervező-lelkészség működik Hévízen.

A közel 15.000 magyarországi hívó lelkipásztori szolgálatát 5 magyar és 5 orosz nemzetiségű pap, valamint 4 diakónus látja el.

A Keszthelyhez közeli Vár völgy településen él Szabó Efrém atya, a magyarországi orosz ortodox egyházmegye egyetlen szerzetesapja.

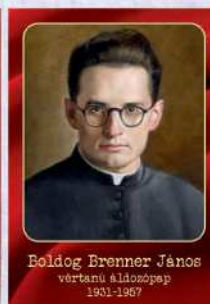
Inzsöl Richárd

Már kaphatók a 2019-es naptárak

Egylapos falinaptár

Kártyanaptárak

Boldog Brenner János
vértanú áldozópap
1931-1967

Boldog Brenner János
vértanú áldozópap
1931-1967

Asztali naptár

Forgatóós naptárak

A Szentatya szeptember havi imaszándéka

Afrika fiataljaiért: Hogy az afrikai kontinens fiataljai hozzáférhessenek a tanuláshoz és a munkához.

A naptárak megvásárolhatók a szombathelyi Martinus Könyv- és Kegytárgyboltban

Regény egyházmegyénk lelkipásztorának tollából

A kitalált történet az erőszak világába vezet el minket. Miképpen kerülnek középiskolás fiatalok egy olyan gyülekezet vonzásába, amely tele van pénzzel, jó szölamokkal, de belül valami egészen más lakozik? Többnyire a szereplők maguk mondják el az eseményeket.

Vajon ki irányítja az életünket?

Mi magunk tartjuk-e kézben, vagy mások akarata szerint változunk át?

A történet tanulságait mindenki maga vonhatja le.

A könyv 2.580 Ft-os áron vásárolható meg a szombathelyi Martinus Könyv- és Kegytárgyboltban